

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

مصوبات مجلس شورای اسلامی
مرجع تصویب: مجلس شورای اسلامی
شماره ویژه نامه: ۸۲۱

پنجشنبه، ۷ آبان ۱۳۹۴

سال هفتاد و یک شماره ۲۰۵۷۹

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل) مورخ ۱۹۹۶ (۱۳۷۵) کنوانسیون پیشگیری از آلودگی دریایی ناشی از تخلیه پسماند و سایر مواد، مورخ ۱۹۷۲ (۱۳۵۱) (به گونه اصلاح شده در سالهای ۲۰۰۶ (۱۳۸۵) و ۲۰۰۹ (۱۳۸۸))

شماره ۵۳۹۴۸/۴۹۶

۲۸/۷/۱۳۹۴

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر حسن روحانی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۵۴۱۶۴/۴۷۹۳۲ مورخ ۱۸/۵/۱۳۹۳ در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۳۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل) مورخ ۱۹۹۶ (۱۳۷۵) کنوانسیون پیشگیری از آلودگی دریایی ناشی از تخلیه پسماند و سایر مواد، مورخ ۱۹۷۲ (۱۳۵۱) (به گونه اصلاح شده در سالهای ۲۰۰۶ (۱۳۸۵) و ۲۰۰۹ (۱۳۸۸)) که با عنوان لایحه به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳/۷/۱۳۹۴ و تأیید شورای محترم نگهبان، به پیوست ابلاغ می گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

شماره ۱۰۰۴۰۰

۴/۸/۱۳۹۴

سازمان حفاظت محیط زیست

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به پیوست «قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل) مورخ ۱۹۹۶ (۱۳۷۵) کنوانسیون پیشگیری از آلودگی دریایی ناشی از تخلیه پسماند و سایر مواد، مورخ ۱۹۷۲ (۱۳۵۱) (به گونه اصلاح شده در سالهای ۲۰۰۶ (۱۳۸۵) و ۲۰۰۹ (۱۳۸۸))» که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ سیزدهم مهرماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۲۲/۷/۱۳۹۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۵۳۹۴۸/۴۹۶ مورخ ۲۸/۷/۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده، جهت اجرا ابلاغ می گردد.

با توجه به اصل یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران اجرای مفاد کنوانسیون منوط به انجام تشریفات امضاء سند، نزد امین اسناد و ترتیبات مندرج در ماده (۲۵) کنوانسیون می باشد.

رئیس جمهور - حسن روحانی

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به تشریفات (پروتکل) مورخ ۱۹۹۶ (۱۳۷۵) کنوانسیون پیشگیری از آلودگی دریایی ناشی از تخلیه پسماند و سایر مواد، مورخ ۱۹۷۲ (۱۳۵۱) (به گونه اصلاح شده در سالهای ۲۰۰۶ (۱۳۸۵) و ۲۰۰۹ (۱۳۸۸))

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به تشریفات (پروتکل) مورخ ۱۹۹۶ (۱۳۷۵) کنوانسیون پیشگیری از آلودگی دریایی ناشی از تخلیه پسماند و سایر مواد، مورخ ۱۹۷۲ (۱۳۵۱) (به گونه اصلاح شده در سالهای ۲۰۰۶ (۱۳۸۵) و ۲۰۰۹ (۱۳۸۸)) مشتمل بر (۲۹) ماده و سه پیوست (به شرح پیوست) ملحق گردد و اسناد الحاق را نزد امین اسناد تودیع نماید.

تبصره ۱- سازمان حفاظت محیط زیست مسؤول اجرای تشریفات (پروتکل) می باشد و تغییر آن برعهده دولت است.

تبصره ۲- با توجه به بند (۵) ماده (۱۶)، هرگاه دولت جمهوری اسلامی ایران یکی از طرفهای اختلاف در تفسیر یا اجرای بند (۱) یا (۲) ماده (۳) باشد، رضایت آن، قبل از حل و فصل اختلاف از طریق روشهای داوری پیش بینی شده در پیوست (۳) لازم خواهد بود.

تبصره ۳- ارجاع به داوری موضوع تشریفات (پروتکل) توسط دولت جمهوری اسلامی ایران منوط به رعایت قوانین و مقررات مربوط است.

تبصره ۴- رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای هرگونه اصلاح تشریفات (پروتکل) و پیوست های آن در اجرای مواد (۲۱) و (۲۲) آن الزامی است.

تبصره ۵- در اجرای ماده (۱۶) این تشریفات (پروتکل) رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

تشریفات (پروتکل) مورخ ۱۹۹۶ (۱۳۷۵) کنوانسیون پیشگیری از آلودگی دریایی ناشی از تخلیه پسماند و سایر مواد، مورخ ۱۹۷۲ (۱۳۵۱)

(به گونه اصلاح شده در سال ۲۰۰۶ برابر ۱۳۸۵ و سال ۲۰۰۹ برابر با ۱۳۸۸)

طرف های متعاقد این تشریفات (پروتکل)، با تأکید بر نیاز به حفاظت محیط زیست دریایی و به منظور ترویج استفاده پایدار و حفظ منابع دریایی، در این رابطه، با توجه به دستاوردهای حاصله در چارچوب کنوانسیون پیشگیری از آلودگی دریایی ناشی از تخلیه پسماند و سایر مواد، مورخ ۱۹۷۲ (۱۳۵۱) و به ویژه حرکت تکاملی به سوی راهکارهای مبتنی بر احتیاط و پیشگیری، همچنین با اشاره به مشارکت در این ارتباط بوسیله اسناد تکمیلی ملی و منطقه ای با هدف حفاظت محیط زیست دریایی که نیازها و شرایط ویژه آن مناطق و کشورها را در نظر گیرد، با تأکید مجدد بر ارزش رویکرد جهانی به این موضوعات و به ویژه اهمیت ادامه همکاری و مشارکت بین طرف های متعاقد در اجرای کنوانسیون و تشریفات (پروتکل)، با تصدیق این که اتخاذ اقدامات سختگیرانه تر در سطح ملی یا منطقه ای در ارتباط با پیشگیری و حذف آلودگی محیط زیست دریایی ناشی از تخلیه در دریا می تواند مطلوب تر از اقدامات پیش بینی شده در کنوانسیون های بین المللی یا سایر انواع موافقت ها در مقیاس جهانی باشد، با در نظر گرفتن موافقت ها و فعالیت های مرتبط بین المللی به ویژه کنوانسیون سازمان ملل متحد درباره حقوق دریاها، مورخ ۱۹۸۲ (۱۳۶۱)، اعلامیه ریو درباره محیط زیست و توسعه و دستور کار شماره (۲۱)، همچنین با تصدیق منافع و ظرفیت های کشورهای در حال توسعه و به ویژه کشورهای کوچک جزیره ای در حال توسعه، با اعتقاد به اینکه فعالیت بین المللی بیشتر جهت پیشگیری، کاهش و در صورت امکان حذف آلودگی دریایی ناشی از تخلیه، می تواند و باید بدون تأخیر جهت حفظ و حراست از محیط زیست دریایی انجام پذیرد و مدیریت فعالیت های انسانی به نحوی که زیست بوم دریایی قادر به ادامه استفاده های مجاز از دریا و همچنین برآوردن نیازهای نسل های کنونی و آینده باشد، به قرار زیر موافقت نمودند:

ماده ۱- تعاریف

از نظر این تشریفات (پروتکل):

- ۱ - «کنوانسیون» یعنی کنوانسیون پیشگیری از آلودگی دریایی ناشی از تخلیه پسماند و سایر مواد، مورخ ۱۹۷۲ (۱۳۵۱)، به گونه اصلاح شده آن،
 - ۲- «سازمان» یعنی سازمان بین المللی دریانوردی.
 - ۳- «دبیرکل» یعنی دبیرکل سازمان.
 - ۴- (۱) «تخلیه» یعنی:
 - ۱- هرگونه تخلیه عمدی پسماند یا سایر مواد به دریا از کشتی ها، هواپیماها، سکوها یا دیگر سازه های ساخت دست بشر در دریا؛
 - ۲- هرگونه تخلیه عمدی از کشتی ها، هواپیماها یا سکوها یا سازه های دریایی ساخت دست بشر به دریا؛
 - ۳- هرگونه ذخیره سازی پسماند یا سایر مواد در بستر دریا و در زیر بستر مربوط به آن از کشتی ها، هواپیماها، سکوها یا سایر سازه های ساخت دست بشر در دریا؛ و
 - ۴- هرگونه رها سازی و واژگون نمودن در محل سکوها یا سایر سازه های ساخت بشر در دریا تنها به منظور تخلیه عمدی.
- (۲) «تخلیه» شامل موارد زیر نمی شود:
- ۱ - تخلیه پسماند یا سایر مواد به دریا به طور اتفاقی یا ناشی از عملیات متعارف کشتی ها، هواپیماها، سکوها یا سایر سازه های دریایی ساخت دست بشر و تجهیزات آنها در دریا، به استثنای پسماند و سایر مواد حمل و نقل شده با یا توسط کشتی ها، هواپیماها، سکوها یا سازه های دریایی ساخت دست بشر در دریا که به منظور تخلیه چنین مواد یا حاصل از تصفیه چنین پسماند یا سایر مواد در چنین کشتی ها، هواپیماها، سکوها یا سایر سازه های ساخت دست بشر فعالیت می نمایند؛
 - ۲ - قرار دادن ماده ای به منظوری غیر از تخلیه صرف آن، مشروط بر اینکه چنین قراردادی مغایر با اهداف این تشریفات (پروتکل) نباشد؛ و
 - ۳ - با وجود ردیف (۴) جزء (۱) بند (۴)، رها سازی مواد (نظیر کابل ها، خطوط لوله و تجهیزات تحقیقات دریایی) در دریا که به منظوری غیر از تخلیه صرف قرار داده شده اند؛ و
 - (۳) تخلیه یا ذخیره سازی پسماند یا سایر موادی که به طور مستقیم ناشی از یا مربوط به اکتشاف، بهره برداری و فرآوری منابع معدنی بستر دریا دور از ساحل هستند، تحت پوشش مفاد این تشریفات (پروتکل) نمی باشد.
 - ۵ - (۱) «سوزاندن در دریا» به معنی سوزاندن پسماند یا سایر مواد به منظور تخلیه عمدی آنها بوسیله تخریب حرارتی بر روی عرشه کشتی، سکو یا دیگر سازه های ساخت دست بشر در دریا است.
 - (۲) «سوزاندن در دریا» شامل سوزاندن پسماند یا سایر مواد بر روی عرشه کشتی، سکو یا سایر سازه های دریایی ساخت دست بشر چنانچه پسماند یا سایر مواد مزبور در حین فعالیت متعارف کشتی، سکو یا سایر سازه های دریایی ساخت دست بشر در دریا تولید شده باشند، نمی شود.
 - ۶ - «کشتی ها و هواپیما» یعنی حمل کننده های دریایی یا هوایی از هر نوعی که باشند. این اصطلاح شامل هواناو (هاورکرافت) و بارج (کرجی) شناور می گردد، صرف نظر از اینکه دارای نیروی محرکه بوده یا فاقد آن باشند.
 - ۷- «دریا» یعنی تمام آب های دریایی غیر از آب های داخلی کشورها، همچنین بستر دریا و زیر بستر مربوط به آن، این اصطلاح شامل ذخایر زیر بستر دریا که دسترسی به آن ها تنها از خشکی باشند، نمی شود.
 - ۸ - «پسماند یا سایر مواد» یعنی ماده یا شیئی از هر نوع، شکل یا جنس.
 - ۹ - «مجاز» یعنی اجازه ای که از قبل و طبق اقدامات اتخاذ شده به موجب جزء (۲) بند (۱) ماده (۴) یا بند (۲) ماده (۸) اعطاء شده است.
 - ۱۰ - «آلودگی» یعنی وارد کردن مستقیم یا غیرمستقیم پسماند یا سایر مواد به دریا توسط فعالیت انسانی، که منجر یا احتمالاً منجر

به اثرات ناخوشایند بر منابع زنده و زیست بوم های دریایی، خطرات برای سلامتی انسان، مانع برای فعالیتهای دریایی، از جمله ماهیگیری و سایر استفادههای مجاز از دریا، زیان رسانی به کیفیت آب دریا به منظور استفاده و کاهش امکانات رفاهی دریا شود.

ماده ۳- اهداف

طرف های متعاقد باید به صورت فردی و جمعی محیط زیست دریایی را در مقابل تمام منابع آلودگی حفاظت و حمایت نمایند و طبق توانایی های علمی، فنی و اقتصادی خود اقدامات مؤثری را برای پیشگیری، کاهش و در صورت عملی بودن، حذف آلودگی ناشی از تخلیه یا سوزاندن پسماند و سایر مواد در دریا به کار گیرند و در صورت اقتضا باید سیاستهای خود را در این جهت هماهنگ سازند.

ماده ۳- تعهدات کلی

۱ - طرف های متعاقد در اجرای این تشریفات (پروتکل) باید راهبرد احتیاط آمیزی را برای حفاظت محیط زیست در برابر پسماند یا سایر مواد به کار گیرند تا از این طریق هنگامی که دلیلی بر این باور وجود دارد که پسماند یا سایر مواد وارد شده به محیط زیست دریایی ممکن است ایجاد ضایعه نماید، حتی وقتی که مدرک قاطعی برای اثبات ارتباط اتفافی بین مواد ورودی و اثرات آنها نباشد، اقدامات پیشگیرانه مناسب اتخاذ شود.

۲ - با در نظر گرفتن این راهبرد که آلوده کننده باید در اصل، هزینه آلودگی را عهده دار گردد، هر طرف متعاقد باید تلاش نماید شیوه-هایی را ترویج کند که به موجب آنها، کسانی را مجاز به تخلیه یا سوزاندن در دریا کرده است، ضمن توجه به منافع عمومی، هزینه تحقق الزامات پیشگیری از آلودگی و کنترل آن طی فعالیتهای مجاز را تقبل نمایند.

۳ - در اجرای مفاد این تشریفات (پروتکل)، طرف های متعاقد باید به نحوی عمل نمایند که انتقال مستقیم یا غیرمستقیم خسارت یا احتمال ایجاد آن از یک بخش محیط زیست به بخشی دیگر صورت نپذیرد یا یک نوع آلودگی به نوع دیگر تبدیل نشود.

۴ - هیچیک از مفاد این تشریفات (پروتکل) به گونه ای تفسیر نخواهد شد که از به کارگیری اقدامات سختگیرانه تر طبق حقوق بین الملل با حفظ ملاحظات پیشگیری، کاهش و در صورت امکان حذف آلودگی توسط طرف های متعاقد به صورت فردی یا جمعی جلوگیری نماید.

ماده ۴- تخلیه پسماند یا سایر مواد

۱ - (۱) طرف های متعاقد باید از تخلیه هر گونه پسماند یا سایر مواد به استثناء آنهایی که در پیوست (۱) فهرست شده اند، ممانعت بعمل آورند.

(۲) تخلیه پسماند یا سایر مواد فهرست شده در پیوست (۱)، نیازمند مجوز می باشد. طرفهای متعاقد موظف به اتخاذ اقدامهای اجرایی یا قانونی می باشند که تطابق صدور مجوزها و شرایط صدور مجوز با مفاد پیوست (۲) را تضمین نماید. توجه ویژه ای باید به فرصت هایی مبذول گردد که از تخلیه، به سود گزینه های بهتر از نظر زیست محیطی، جلوگیری می نماید.

۲- هیچ یک از مفاد این تشریفات (پروتکل) به گونه ای تفسیر نخواهد شد که یک طرف متعاقد را تا جایی که به آن طرف متعاقد مربوط است از تخلیه پسماند یا سایر مواد ذکر شده در پیوست (۱) منع نماید. طرف متعاقد مزبور باید سازمان را از اقدامات مزبور آگاه سازد.

ماده ۵ - سوزاندن در دریا

طرفهای متعاقد باید سوزاندن پسماند یا سایر مواد در دریا را ممنوع نمایند.

ماده ۶ - صدور پسماند یا سایر مواد

۱- طرفهای متعاقد نباید اجازه دهند پسماند یا سایر مواد به منظور تخلیه یا سوزاندن در دریا به سایر کشورها صادر شوند.

۲- با وجود بند (۱) ، اگر کشورهای مربوط ترتیبی را ایجاد یا موافق تمامه ای را منعقد کرده باشند، صادرات جریان های دی اکسید کربن برای دفع طبق پیوست (۱) ممکن است رخ دهد. ترتیب یا موافقتنامه مزبور شامل موارد زیر خواهد بود:

(۱) تأیید و تخصیص مسئولیت صدور مجوز بین کشورهای صادرکننده و دریافت کننده، طبق مفاد این تشریفات (پروتکل) و حقوق بین-الملل حاکم؛ و

(۲) در مورد صادرات به طرف های غیر متعاقد ، مقرراتی حداقل معادل موارد مندرج در این تشریفات (پروتکل) ، از جمله موارد مربوط به صدور مجوزها و شرایط مجوز برای پیروی از مفاد پیوست (۲) برای حصول اطمینان از این باشد که ترتیب یا موافقتنامه از تعهدات طرف های متعاقد به موجب این تشریفات (پروتکل) برای حفظ و حراست از محیط زیست دریایی عدول نمی کند.

طرف متعاقدی که ترتیبی را ایجاد یا موافق تمامه ای را منعقد کرده است، مراتب را به سازمان اعلام خواهد کرد.

ماده ۷- آبهای داخلی

۱ - علیرغم هر یک از مفاد این تشریفات (پروتکل)، این تشریفات (پروتکل) تنها تا حدی که در بندهای (۲) و (۳) پیش بینی شده است به آبهای داخلی مربوط می شود.

۲ - چنانچه تخلیه عمدی پسماند یا سایر مواد در آب های داخلی در مفهوم ماده (۱)، در صورتی که در دریا صورت گیرد، «تخلیه» یا «سوزاندن در دریا» تلقی شود، هر طرف متعاقد باید بر اساس صلاحدید خود، یا مفاد این تشریفات (پروتکل) را به کار بندد یا اقدام-های نظارتی و مجاز اثر بخش دیگری را جهت کنترل روش از بین بردن مزبور اتخاذ نماید.

۳ - هر طرف متعاقد باید سازمان را از اطلاعات مربوط به قانون گذاری و ساز و کارهای سازمانی در مورد اجرا، پیروی و اعمال قانون در آبهای داخلی دریایی داخلی آگاه سازد. طرفهای متعاقد همچنین باید بطور داوطلبانه بیشترین تلاشهای خود را در ارائه خلاصه گزارشها در مورد نوع و ماهیت مواد تخلیه شده در آبهای داخلی دریایی انجام دهند.

ماده ۸ - استثنایا

۱- اگر تخلیه پسماند یا سوزاندن در دریا تنها راه پیشگیری از تهدید به نظر آید و اگر احتمال کمی وجود داشته باشد که در نتیجه تخلیه پسماند یا سوزاندن در دریا خسارت کمتر از زمانی بشود که در غیر آن صورت اتفاق خواهد افتاد، در صورت لزوم جهت حفظ جان انسان ها یا کشتی ها، هواپیماها، سکوها یا دیگر سازه های ساخت بشر در دریا در موارد بسیار ضروری ناشی از شرایط نامطلوب آب و هوایی یا در مواردی که جان انسان را به مخاطره افکند یا تهدیدی جدی برای کشتی ها، هواپیماها، سکوها یا دیگر سازه های ساخت بشر در دریا باشد، مفاد بند (۱) ماده (۴) و ماده (۵) اعمال نخواهد شد. تخلیه مزبور باید به گونه ای صورت گیرد که

احتمال آسیب و ضرر به حیات انسان یا آبریان به حداقل برسد و باید فوری به سازمان گزارش شود.

۲- یک طرف متعاقد می تواند به عنوان استثنا بر بند (۱) ماده (۴) و ماده (۵) در مواقع اضطراری که تهدید غیرقابل قبولی برای سلامتی انسان، ایمنی یا محیط زیست دریایی ایجاد می کند و با قبول اینکه راه حل معقول دیگری درباره آنها وجود ندارد، مجوز صادر نماید. قبل از انجام چنین عملی، طرف متعاقد باید با کشور یا کشورهایی که ممکن است تحت تأثیر قرار گیرند، و نیز با سازمان، که پس از مشاوره با دیگر طرفهای متعاقد و در صورت اقتضا با سازمانهای بین المللی صلاحیت دار، طبق جزء (۶) بند (۱) ماده (۱۸) فوری، مناسب ترین روش ها را جهت اتخاذ به طرف متعاقد توصیه خواهد کرد، مشورت نماید. طرف متعاقد باید این توصیه ها را حتی- الامکان متناسب با زمانی که عمل باید در محدوده آن صورت گیرد و منطبق با تعهد کلی پرهیز از ایجاد خسارت به محیط زیست دریایی، انجام دهد و سازمان را از عمل انجام شده آگاه نماید. طرفهای متعاقد خود را ملزم می دارند که در چنین شرایطی به یکدیگر مساعدت نمایند.

۳- هر طرف متعاقد می تواند در زمان تصویب یا الحاق به این تشریفات (پروتکل) یا پس از الحاق به آن از حقوق خود به موجب بند (۲) صرف نظر نماید.

ماده ۹- صدور مجوزها و گزارش دهی

۱- هر طرف متعاقد یک یا چند مقام صلاحیت دار را به منظور انجام موارد زیر تعیین خواهد نمود:

(۱) صدور مجوزها طبق این تشریفات (پروتکل)؛

(۲) نگهداری اسناد مربوط به ماهیت و مقادیر همه پسماند یا سایر موادی که مجوزهای تخلیه برای آنها صادر شده و در صورت امکان مقادیری که واقعاً تخلیه شده اند و موقعیت، زمان و روش تخلیه؛ و

(۳) پایش شرایط دریا از نظر این تشریفات (پروتکل) به صورت مجزا یا با همکاری سایر طرفهای متعاقد و سازمان های بین المللی صلاحیت دار.

۲- مقام یا مقامهای صلاحیت دار یک طرف متعاقد باید طبق این تشریفات (پروتکل) در زمینه پسماند یا سایر موادی که برای تخلیه در نظر گرفته می شوند، یا به صورتی که در بند (۲) ماده (۸) سوزاندن در دریا پیش بینی گردیده است در موارد زیر مجوز صادر نمایند:

(۱) بارگیری در قلمرو آن طرف انجام شده باشد؛ و

(۲) روی کشتی یا هواپیمایی بارگیری شده باشد که در قلمرو آن ثبت شده است یا با پرچم آن تردد می نماید، در حالی که بارگیری در قلمرو کشوری که طرف متعاقد این تشریفات (پروتکل) نیست، صورت گرفته باشد.

۳- در صدور مجوزها، مقام یا مقامات ذی ربط باید از الزامات ماده (۴)، همراه با معیارها، اقدامات و الزامات دیگری که ممکن است مقتضی بدانند، پیروی نمایند.

۴- هر طرف متعاقد به طور مستقیم یا از طریق دبیرخانه ای که به موجب موافقتنامه منطقه ای تأسیس شده است، باید موارد زیر را به سازمان و در صورت اقتضا به سایر طرفهای متعاقد گزارش نماید:

(۱) اطلاعات مشخص شده در جزء های (۲) و (۳) بند (۱)؛

(۲) اقدامات اجرایی و قانونی اتخاذ شده به منظور اجرای مفاد این تشریفات (پروتکل)، از جمله خلاصه ای از اقدامات اجرایی؛ و

(۳) اثر بخشی اقدامات مندرج در جزء (۲) بند (۴) و هر مشکلی که در اجرای آنها با آن مواجه می شوند.

اطلاعات موضوع جزءهای (۲) و (۳) بند (۱) باید به صورت سالانه ارائه گردند. اطلاعات موضوع جزءهای (۲) و (۳) بند (۴)، باید به صورت منظم ارائه گردند.

۵- گزارش های ارائه شده به موجب جزء های (۲) و (۳) بند (۴) باید توسط نهاد فرعی ذی ربطی که توسط نشست طرفهای متعاقد تعیین شده است مورد ارزیابی قرار گیرند. این نهاد نتیجه گیری های خود را به نشست ذی ربط یا نشست ویژه طرفهای متعاقد گزارش خواهد نمود.

ماده ۱۰- اعمال و اجرا

۱- هر طرف متعاقد باید اقدامات لازم را برای اجرای این تشریفات (پروتکل) برای تمامی موارد زیر به کارگیرد:

(۱) کشتی ها و هواپیماهایی که در قلمرو آن طرف ثبت شده یا تحت پرچم آن حرکت می کنند؛

(۲) کشتی ها و هواپیماهایی که در قلمرو آن طرف، پسماند یا سایر موادی که باید تخلیه شود یا در دریا سوزانده شود را بارگیری می نمایند؛ و

(۳) کشتی ها، هواپیماها و سکوها یا سایر سازه های ساخت دست بشر با این باور که در تخلیه یا سوزاندن در دریا در محدوده ای که در آن طرف متعاقد حق اعمال صلاحیت طبق حقوق بین الملل را دارد، دخیل می باشند.

۲- هر طرف متعاقد باید اقدامات مناسبی را طبق حقوق بین الملل به منظور پیشگیری و در صورت لزوم مجازات اعمالی که مغایر با مفاد این تشریفات (پروتکل) باشد، اتخاذ نماید.

۳- طرفهای متعاقد موافقت می نمایند در تعمیم و گسترش روشهای اجرای مؤثر این تشریفات (پروتکل) در مناطق فراتر از صلاحیت هر کشوری، از جمله روش های گزارش دهی در مورد کشتی ها و هواپیماهایی که بر خلاف این تشریفات (پروتکل) در حال تخلیه پسماند یا سوزاندن در دریا مشاهده شوند، همکاری نمایند

۴- این تشریفات (پروتکل) در مورد آن دسته از کشتی ها و هواپیماهایی که به موجب حقوق بین الملل از مصونیت دولتی برخوردارند، اعمال نمی شود. با این وجود، هر طرف متعاقد باید با اتخاذ اقدامات مناسب اطمینان حاصل کند که چنین کشتی ها و هواپیماهایی که به آن طرف تعلق دارند یا توسط آن طرف مورد بهره برداری قرار می گیرند، به گونه ای عمل نمایند که با منظور و هدف این تشریفات (پروتکل) مطابقت و سازگاری داشته باشد و باید بر این اساس سازمان را آگاه نماید.

۵- یک کشور می تواند، در زمان بیان موافقت خود با ملتزم شدن به این تشریفات (پروتکل)، یا در هر زمانی پس از آن، اظهار نماید که مفاد این تشریفات (پروتکل) را در مورد کشتی ها و هواپیماهای خود که در بند (۴) به آن ها اشاره شد، اعمال خواهد نمود، با آگاهی از این موضوع که تنها آن کشور می تواند مفاد مذکور را در مورد چنین کشتی ها و هواپیماهایی اجرا نماید.

ماده ۱۱- فرآیند پیروی

- ۱ - حداکثر دو سال پس از لازم الاجراء شدن این تشریفات (پروتکل)، نشست طرفهای متعاقد به منظور تعیین روشها و سازوکارهای ضروری برای ارزیابی و ارتقای پیروی از این تشریفات (پروتکل) برگزار خواهد شد. روشها و سازوکار های مزبور باید با در نظر داشتن امکان تبادل کامل و آزاد اطلاعات به شیوه‌ای سازنده تدوین شوند.
- ۲ - پس از بررسی کامل تمام اطلاعات ارائه شده به موجب این تشریفات (پروتکل) و هر گونه پیشنهاد ارائه شده از طریق روشها و سازوکارهای ایجاد شده به موجب بند (۱)، نشست طرفهای متعاقد می‌تواند پیشنهاد مشاوره، کمک یا همکاری با طرفهای متعاقد را ارائه نماید.

ماده ۱۲- همکاری منطقه‌ای

به منظور پیشبرد اهداف این تشریفات (پروتکل)، طرفهای متعاقدی که دارای منافع مشترک جهت حفاظت محیط زیست دریایی در یک منطقه جغرافیایی معین هستند باید با در نظر گرفتن ویژگی‌های خاص منطقه‌ای، نسبت به ارتقای همکاری منطقه‌ای از جمله انعقاد موافقت‌نامه‌های منطقه‌ای سازگار با این تشریفات (پروتکل) برای پیشگیری، کاهش و در صورت امکان حذف آلودگی ناشی از تخلیه یا سوزاندن پسماند یا سایر مواد در دریا تلاش نمایند. طرفهای متعاقد در راستای تدوین روش‌های کاری هماهنگ، باید جهت همکاری با طرفهای دیگر موافقت‌نامه های منطقه ای که قرار است توسط طرفهای متعاقد دیگر کنوانسیون نمایند.

ماده ۱۳- مساعدت و همکاری فنی

- ۱ - طرفهای متعاقد باید با تشریک مساعی با سازمان و با هماهنگی سایر سازمان‌های بین‌المللی صلاحیتدار، پشتیبانی دو جانبه و چند جانبه را به منظور پیشگیری، کاهش و در صورت امکان، حذف آلودگی ناشی از تخلیه به نحو مقرر در این تشریفات (پروتکل) به آن دسته از طرفهای متعاقدی که درخواست موارد زیر را دارند، ترغیب نمایند:
 - (۱) آموزش کارکنان علمی و فنی برای پژوهش، پایش و اجرا، از جمله تهیه تجهیزات و امکانات ضروری به نحو مقتضی با هدف تقویت توانایی‌های ملی؛
 - (۲) راهنمایی در خصوص اجرای این تشریفات (پروتکل)؛
 - (۳) همکاری فنی و ارائه اطلاعات در زمینه به حداقل رساندن پسماند و فرآیندهای تولید پاک؛
 - (۴) همکاری فنی و ارائه اطلاعات مرتبط با تخلیه و تصفیه پسماند و سایر تدابیر برای پیشگیری، کاهش و در صورت امکان حذف آلودگی ناشی از تخلیه؛ و
 - (۵) دسترسی و انتقال فن آوری های ایمن و سازگار با محیط زیست و دانش فنی مرتبط به ویژه به کشورهای در حال توسعه و کشورهای در حال گذار به اقتصادهای بازار آزاد، با شرایط مطلوب، از جمله شرایط اعطایی و ترجیحی و به شکل توافق شده دو جانبه، با در نظر گرفتن نیاز به حمایت از حقوق مالکیت معنوی و همچنین نیازهای ویژه کشورهای در حال توسعه و کشورهای در حال گذار به اقتصادهای بازار آزاد.
- ۲- سازمان موظف به انجام وظایف زیر می‌باشد:
- (۱) درخواست های طرفهای متعاقد درخواست کننده همکاریهای فنی را با در نظر گرفتن عواملی نظیر توانایی های فنی، به آگاهی سایر طرفهای متعاقد برساند؛
 - (۲) درخواست‌های کمک را به نحو مقتضی با سایر سازمانهای بین‌المللی صلاحیت دار هماهنگ سازد؛ و
 - (۳) در صورت وجود منابع کافی، به کشورهای در حال توسعه و در حال گذار به اقتصادهای بازار آزاد که قصد خود را برای این که طرف متعاقد این تشریفات (پروتکل) شوند، ابراز داشته اند، مساعدت نماید تا روش های لازم برای دستیابی به اجرای کامل را بررسی نمایند.

ماده ۱۴- پژوهش‌های علمی و فنی

- ۱ - طرفهای متعاقد باید به منظور ارتقاء و تسهیل پژوهش علمی و فنی در زمینه پیشگیری، کاهش و در صورت عملی بودن، حذف آلودگی ناشی از تخلیه و سایر منابع آلودگی محیط زیست دریایی مرتبط با این تشریفات (پروتکل)، اقدامات مناسبی را به عمل آورند. چنین پژوهشهایی بطور ویژه باید شامل مشاهده، اندازه‌گیری، ارزشیابی و تجزیه و تحلیل آلودگی به وسیله روشهای علمی باشد.
- ۲ - طرفهای متعاقد به منظور دستیابی به اهداف این تشریفات (پروتکل)، باید دسترسی به اطلاعات مرتبط مورد نیاز سایر طرفهای متعاقد در زمینه‌های زیر را ارتقا دهند:
- (۱) فعالیتها و اقدامات علمی و فنی انجام شده طبق این تشریفات (پروتکل)؛
- (۲) برنامه‌های علمی و فنی دریایی و اهداف آنها؛ و
- (۳) اثرات مشاهده شده از پایش و ارزیابی انجام گردیده به موجب جزء (۳) بند (۱) ماده (۹).

ماده ۱۵- مسئولیت و تعهد

طرفهای متعاقد طبق اصول حقوق بین‌الملل در خصوص مسئولیت دولت در زمینه وارد کردن خسارت به محیط زیست سایر کشورها یا به هر ناحیه دیگر محیط زیست، متعهد می‌شوند تا روشهای مربوط به مسئولیت ناشی از تخلیه یا سوزاندن پسماند یا سایر مواد در دریا را تدوین نمایند.

ماده ۱۶- حل و فصل اختلاف‌ها

- ۱ - هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر یا اجرای این تشریفات (پروتکل) باید در اولین فرصت از طریق مذاکره، میانجیگری، یا مصالحه، یا هر روش مسالمت آمیز مورد قبول طرفهای اختلاف بر طرف شود.
- ۲ - در صورت عدم وجود راه حل ممکن طی زمان (۱۲) ماه پس از اعلام یکی از طرفهای متعاقد به طرف دیگر مبنی بر وجود اختلاف بین آن‌ها، اختلاف باید با درخواست یکی از طرفهای اختلاف بر اساس رویه داوری مندرج در پیوست (۳)، حل و فصل گردد، مگر اینکه طرف های اختلاف نسبت به استفاده از یکی از روش های فهرست شده در بند (۱) ماده (۲۸۷) کنوانسیون مورخ ۱۹۸۲ (۱۲۶۱)

سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاها توافق نمایند. طرف‌های اختلاف اعم از این که جزء کشورهای عضو کنوانسیون مورخ ۱۹۸۲ (۱۳۶۱) سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاها باشند یا نباشند، می‌توانند به همان ترتیب موافقت نمایند.

۲ - چنانچه توافقی مبنی بر به‌کارگیری یکی از روشهای فهرست شده در بند (۱) ماده (۲۸۷) کنوانسیون مورخ ۱۹۸۲ (۱۳۶۱) سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاها حاصل شود، مفاد بخش (۱۵) آن کنوانسیون که به روش انتخابی مربوط می‌شود، نیز می‌تواند با اعمال تغییرات لازم اعمال گردد.

۴ - دوره زمانی (۱۲) ماهه موضوع بند (۲) در صورت رضایت طرفهای مربوط می‌تواند برای مدت (۱۲) ماه دیگر تمدید شود.

۵ - با وجود بند (۲)، هر کشوری در هنگام ابراز رضایت خود مبنی بر ملتزم شدن به این تشریفات (پروتکل) می‌تواند به دبیرکل اطلاع دهد که هر گاه آن کشور یکی از طرف‌های اختلاف در تفسیر یا اجرای بند (۱) یا (۲) ماده (۳) باشد، رضایت آن کشور قبل از حل و فصل اختلاف از طریق روشهای داوری پیش‌بینی شده در پیوست (۳) لازم خواهد بود.

ماده ۱۷- همکاری بین‌المللی

طرفهای متعاقد باید اهداف این تشریفات (پروتکل) را در سازمانهای بین‌المللی صلاحیت‌دار ترویج دهند.

ماده ۱۸- نشست‌های طرفهای متعاقد

۱ - نشست‌های طرفهای متعاقد یا نشست‌های ویژه طرفهای متعاقد باید اجرای این تشریفات (پروتکل) را تحت بازنگری مستمر قرار دهند و اثر بخشی آن را با هدف شناسایی روش‌های تحکیم بخش و در صورت نیاز، پیشگیری، کاهش و در صورت امکان حذف آلودگی ناشی از تخلیه و سوزاندن پسماند و سایر مواد در دریا ارزیابی نمایند. برای این منظور نشست‌های طرفهای متعاقد یا نشست ویژه طرفهای متعاقد ممکن است به موارد زیر بپردازد:

(۱) بازنگری و تصویب اصلاحیه‌های این تشریفات (پروتکل) طبق مواد (۲۱) و (۲۲)؛

(۲) در صورت لزوم تأسیس نهادهای فرعی به منظور بررسی تمام موارد با هدف تسهیل در اجرای مؤثر این تشریفات (پروتکل)؛

(۳) دعوت از نهادهای تخصصی ذیربط به منظور ارائه رهنمود به طرفهای متعاقد یا به سازمان در موارد مرتبط با این تشریفات (پروتکل)؛

(۴) ارتقاء همکاری با سازمانهای بین‌المللی صلاحیت‌دار مرتبط با پیشگیری و کنترل آلودگی؛

(۵) بررسی اطلاعات واصله به موجب بند (۴) ماده (۹)؛

(۶) تدوین یا تصویب روش‌های موضوع بند (۲) ماده (۸) از جمله معیارهای اساسی جهت تعیین وضعیت‌های استثنایی و اضطراری و روش‌هایی برای رهنمود مشاوره‌ای و تخلیه ایمن مواد در دریا تحت شرایط مزبور با مشورت سازمان‌های بین‌المللی صلاحیت‌دار؛

(۷) بررسی و تصویب راه‌حل‌ها؛ و

(۸) بررسی هر اقدام مقتضی دیگر.

۲- طرفهای متعاقد در اولین نشست خود در صورت نیاز باید آیین کار را تعیین نمایند.

ماده ۱۹- وظایف سازمان

۱ - سازمان در ارتباط با این تشریفات (پروتکل) باید مسئولیت وظایف دبیرخانه را عهده‌دار باشد. هر طرف متعاقد این تشریفات (پروتکل) که عضو سازمان نباشد، باید سهم مناسبی از هزینه‌های ناشی از اجرای این وظایف توسط سازمان را بپردازد.

۲- وظایف دبیرخانه‌ای ضروری برای امور اداری این تشریفات (پروتکل) عبارتند از:

(۱) برپایی نشست‌های طرفهای متعاقد هر سال یک بار، مگر آنکه طرفهای متعاقد به شکل دیگری تصمیم بگیرند و برپایی نشست‌های ویژه طرف‌های متعاقد در هر زمان بنا به درخواست دو سوم طرفهای متعاقد؛

(۲) ارائه مشاوره برای اجرای این تشریفات (پروتکل) و رهنمودها و رویه‌های تدوین شده به موجب آن، حسب درخواست؛

(۳) بررسی درخواست‌ها و اطلاعات واصله از طرفهای متعاقد، مشاوره با آنها و با سازمانهای بین‌المللی صلاحیت‌دار و ارائه توصیه‌هایی به طرفهای متعاقد در مورد موضوعات مربوط به این تشریفات (پروتکل) که به طور مشخص توسط آن مورد حکم قرار نگرفته‌اند؛

(۴) تهیه و ارائه مساعدت، از طریق مشاوره با طرفهای متعاقد و سازمانهای بین‌المللی صلاحیت‌دار در جهت تدوین و اجرای روش‌های موضوع جزء (۶) بند (۱) ماده (۱۸)؛

(۵) انتقال تمام اطلاعات واصله به سازمان طبق این تشریفات (پروتکل) به طرفهای متعاقد مربوط؛ و

(۶) آماده‌سازی بودجه و حساب مالی برای اجرای این تشریفات (پروتکل) و توزیع آن بین تمام طرفهای متعاقد، هر دو سال یک بار.

۲- سازمان در صورت وجود منابع کافی، علاوه بر الزامات مندرج در جزء (۳) بند (۲) ماده (۱۳)، باید:

(۱) در ارزیابی وضعیت محیط زیست دریایی تشریک مساعی نماید؛ و

(۲) با سازمانهای بین‌المللی صلاحیت‌دار مرتبط با پیشگیری و کنترل آلودگی همکاری نماید.

ماده ۲۰- پیوست‌ها

پیوست‌های این تشریفات (پروتکل)، جزء لاینفک این تشریفات (پروتکل) هستند.

ماده ۲۱- اصلاحیه تشریفات (پروتکل)

۱ - هر طرف متعاقد می‌تواند اصلاحاتی را برای مواد این تشریفات (پروتکل) پیشنهاد نماید. متن هر گونه اصلاحیه پیشنهادی باید حداقل (۶) ماه قبل از بررسی آن در نشست طرفهای متعاقد یا نشست ویژه طرفهای متعاقد، توسط سازمان به آگاهی طرفهای متعاقد برسد.

۲ - اصلاحات مواد این تشریفات (پروتکل) باید توسط اکثریت دو سوم آراء طرفهای متعاقد حاضر و رأی دهنده در نشست طرفهای متعاقد یا نشست ویژه طرفهای متعاقد که به همین منظور تعیین شده است، تصویب گردد.

۳ - هر اصلاحیه ای برای طرفهای متعاقدی که آن را پذیرفته‌اند در شصت‌مین روز پس از آنکه دوسوم طرفهای متعاقد سند پذیرش اصلاحیه را نزد سازمان تودیع نمایند، لازم الاجرا خواهد گردید. پس از آن، اصلاحیه برای هر طرف متعاقد دیگر در روز شصتم پس از تاریخی که در آن، طرف متعاقد مزبور سند پذیرش اصلاحیه را تودیع نماید لازم‌الاجرا خواهد شد.

۴ - دبیرکل، طرفهای متعاقد را از هرگونه اصلاحات تصویب شده در نشست‌های طرفهای متعاقد و تاریخی که این اصلاحات به طور

کلی و برای هر یک از طرفهای متعاقد لازم‌الاجراء می‌گردد، آگاه خواهد ساخت.

۵ - پس از لازم‌الاجراء شدن اصلاحیه این تشریفات (پروتکل)، هر کشوری که طرف متعاقد این تشریفات (پروتکل) باشد، هر گونه اصلاح شده خواهد شد، مگر اینکه دوسوم طرفهای متعاقد حاضر و رأی دهنده در نشست یا نشیست ویژه طرفهای متعاقد برای تصویب اصلاحیه به نحو دیگری توافق نمایند.

ماده ۲۲- اصلاحیه پیوست‌ها

۱ - هر طرف متعاقد می‌تواند اصلاحاتی را برای پیوست‌های این تشریفات (پروتکل) پیشنهاد نماید. متن هر گونه اصلاحیه پیشنهادی حداقل (۶) ماه قبل از بررسی آن در نشست طرفهای متعاقد یا نشیست ویژه طرفهای متعاقد توسط سازمان به آگاهی طرفهای متعاقد خواهد رسید.

۲ - اصلاحات پیوستها به غیر از پیوست (۳)، بر مبنای بررسی‌های فنی و علمی خواهد بود و در صورت اقتضا می‌تواند عوامل قانونی، اجتماعی و اقتصادی را در نظر بگیرد. اصلاحات مزبور توسط اکثریت دو سوم آرای طرفهای متعاقد حاضر و رأی دهنده در نشست طرفهای متعاقد یا نشیست ویژه طرفهای متعاقد که به همین منظور تعیین شده‌اند تصویب خواهد شد.

۳ - سازمان بدون درنگ اصلاحات پیوستهای تصویب شده در نشست طرفهای متعاقد یا نشیست ویژه طرفهای متعاقد را به طرفهای متعاقد ارسال خواهد نمود.

۴ - به استثناء آنچه در بند (۷) مقرر گردیده است، اصلاحات پیوستها در مورد هر طرف متعاقد بلافاصله از تاریخ اطلاعیه پذیرش آن طرف به سازمان یا (۱۰۰) روز پس از تاریخ تصویب اصلاحیه در نشست طرفهای متعاقد، در صورت دیرتر بودن، به جز برای طرفهای متعاقدی که قبل از پایان (۱۰۰) روز عدم توانایی خود را برای پذیرش اصلاحیه در زمان تعیین شده اعلام می‌دارند، لازم‌الاجراء خواهد شد. هر طرف متعاقد در هر زمانی می‌تواند پذیرش را جایگزین اعلامیه قبلی اعتراض نماید و بر این اساس اصلاحیه‌ای که قبلاً مورد اعتراض واقع شده، برای آن طرف متعاقد لازم‌الاجراء خواهد شد.

۵ - دبیرکل بدون تأخیر تمامی طرفهای متعاقد را از اسناد پذیرش یا اعتراض تودیع شده نزد سازمان آگاه خواهد نمود.

۶ - پیوست جدید یا اصلاحیه پیوست که به اصلاحیه مواد این تشریفات (پروتکل) مربوط می‌شود، تا زمانی که اصلاحیه مواد این تشریفات (پروتکل) لازم‌الاجراء نشود، لازم‌الاجراء نخواهد گردید.

۷ - در ارتباط با اصلاحیه‌های پیوست (۳) در خصوص تشریفات داوری و در ارتباط با تصویب و لازم‌الاجراء شدن پیوست‌های جدید، روشهای اصلاحات مواد این تشریفات (پروتکل) باید اعمال شوند.

ماده ۲۳- ارتباط بین تشریفات (پروتکل) و کنوانسیون

این تشریفات (پروتکل) بین طرفهای متعاقد این تشریفات (پروتکل) که طرفهای کنوانسیون نیز هستند، جایگزین کنوانسیون خواهد شد.

ماده ۲۴- امضاء، تنفیذ، پذیرش، تصویب و الحاق

۱ - این تشریفات (پروتکل) جهت امضای هر کشوری در مقر سازمان از تاریخ اول آوریل ۱۹۹۷ تا ۳۱ مارس ۱۹۹۸ (۱۳۷۶/۱/۱۲) تا ۱۱/۱/۱۳۷۷) و پس از آن برای الحاق هر کشوری مفتوح خواهد بود.

۲- کشورها می‌توانند به روش‌های زیر طرف متعاقد این تشریفات (پروتکل) شوند:

(۱) امضاء بدون شرط تنفیذ، تصویب، پذیرش یا تصویب؛ یا

(۲) امضاء به شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب که متعاقب آن تنفیذ، پذیرش یا تصویب صورت گیرد؛ یا

(۳) الحاق.

۳- تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق از طریق تودیع سندی به این منظور نزد دبیرکل انجام می‌پذیرد.

ماده ۲۵- لازم‌الاجراء شدن

۱- این تشریفات (پروتکل) در سی امین روز پس از تاریخی لازم‌الاجراء می‌گردد که:

(۱) حداقل (۲۶) کشور رضایت خود را برای ملتزم شدن به این تشریفات (پروتکل) طبق ماده (۲۴) اعلام نمایند؛ و

(۲) حداقل (۱۵) طرف متعاقد کنوانسیون جزء کشورهای مذکور در جزء (۱) بند (۱) باشند.

۲ - برای هر کشوری که رضایت خود را برای ملتزم شدن به این تشریفات (پروتکل) طبق ماده (۲۴) پس از تاریخ موضوع بند (۱) اعلام نماید، این تشریفات (پروتکل) در سی امین روز پس از تاریخ ابراز رضایت کشور مزبور، لازم‌الاجراء خواهد شد.

ماده ۲۶- دوره انتقالی

۱ - هر کشوری که تا قبل از ۳۱ دسامبر ۱۹۹۶ (۱۱/۱۰/۱۳۷۵) طرف متعاقد کنوانسیون نبوده است و رضایت خود را برای ملتزم شدن به این تشریفات (پروتکل) قبل از لازم‌الاجراء شدن آن یا طی (۵) سال پس از لازم‌الاجراء شدن آن اعلام دارد، در زمان اعلام رضایت خود، می‌تواند دبیرکل را آگاه نماید که بنابر دلایل مشروح در اطلاعیه، آن کشور قادر نخواهد بود مفاد ویژه این تشریفات (پروتکل)، مگر آنهایی که در بند (۲) مقرر شده است را، برای یک دوره انتقالی که از مدت مذکور در بند (۴) بیشتر نخواهد بود، اجرا نماید.

۲ - هیچ اطلاعیه صادر شده به موجب بند (۱)، نباید بر تعهدات طرف متعاقد این تشریفات (پروتکل) در ارتباط با سوزاندن در دریا یا تخلیه پسماند رادیواکتیو یا سایر مواد رادیواکتیو تأثیری بگذارد.

۳ - هر طرف متعاقد این تشریفات (پروتکل) که دبیرکل را به موجب بند (۱) آگاه نموده است که قادر نخواهد بود برای دوره انتقالی مشخص شده، خود را به طور کامل یا نسبی با بند (۱) ماده (۴) یا ماده (۹) مطابقت دهد، با این وجود باید در طی این دوره از تخلیه پسماند یا سایر موادی که برای آنها مجوز صادر نکرده است ممانعت نماید و بیشترین تلاش خود را به کار گیرد تا اقدامات اداری و قانونی به منظور حصول اطمینان از اینکه صدور مجوز و شرایط مجوز با مفاد پیوست (۲) مطابقت دارد را به تصویب برساند و دبیرکل را از هر گونه مجوز صادر شده آگاه سازد.

۴ - هر دوره انتقالی که در اطلاعیه صادره به موجب بند (۱) مشخص می‌شود

خواهد داشت.

۵ - طرفهای متعاهدی که اطلاعیه ای را طبق بند (۱) صادر نموده اند، باید برنامه و جدول زمانی را برای دستیابی به پیروی کامل از این تشریفات (پروتکل)، همراه با هر گونه درخواست برای مساعدت و همکاری فنی مرتبط، طبق ماده (۱۳) این تشریفات (پروتکل)، به نخستین نشست طرفهای متعاهدی که پس از تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق آنها تشکیل می‌شود، تسلیم نمایند.

۶ - طرفهای متعاهدی که اطلاعیه ای را به موجب بند (۱) صادر نموده اند، باید روشها و سازوکارهایی را برای دوره انتقالی ایجاد نمایند که اجرا و پایش برنامه های طراحی و ارائه شده برای دستیابی به پیروی کامل از این تشریفات (پروتکل) صورت پذیرد. گزارش پیشرفت در راستای پیروی، باید توسط طرفهای متعاهد مزبور به هر نشست که طی دوره انتقالی آنها تشکیل می‌شود، جهت اتخاذ اقدام مناسب ارائه گردد.

ماده ۲۷- انصراف

۱ - هر طرف متعاهد، می تواند در هر زمان پس از انقضای (۲) سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این تشریفات (پروتکل) برای آن طرف متعاهد، انصراف خود را از عضویت در این تشریفات (پروتکل) اعلام نماید.

۲- انصراف از عضویت با تودیع سند انصراف نزد دبیرکل نافذ خواهد شد.

۳ - هر انصراف از عضویت یک سال پس از دریافت سند انصراف توسط دبیرکل یا مدت زمانی طولانی تر که ممکن است در آن سند مشخص شده باشد، نافذ خواهد شد.

ماده ۲۸- امین اسناد

۱- این تشریفات (پروتکل) باید نزد دبیرکل تودیع گردد.

۲ - علاوه بر وظائف مشخص شده در بند (۵) ماده (۱۰)، بند (۵) ماده (۱۶)، بند (۴) ماده (۲۱)، بند (۵) ماده (۲۲) و بند (۵) ماده (۲۶) دبیرخانه باید:

(۱) تمام کشورهای که این تشریفات (پروتکل) را امضاء نموده اند یا به آن ملحق شده اند از موارد زیر آگاه نماید:

۱- هر امضای جدید یا تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق، همراه با تاریخ آن؛

۲- تاریخ لازم الاجراء شدن این تشریفات (پروتکل)؛ و

۳- تودیع هر سند انصراف از عضویت در این تشریفات (پروتکل) همراه با تاریخ دریافت و تاریخی که انصراف نافذ می‌شود.

(۲) ارسال رونوشتهای برابر اصل شده این تشریفات (پروتکل) به تمام کشورهای که این تشریفات (پروتکل) را امضاء نموده اند یا به آن ملحق گردیده اند.

۳ - به محض لازم الاجراء شدن این تشریفات (پروتکل)، نسخه برابر اصل شده آن توسط دبیرکل برای ثبت و انتشار، طبق ماده (۱۰۲) منشور سازمان ملل متحد به دبیرخانه سازمان ملل متحد ارسال خواهد شد.

ماده ۲۹- متون معتبر

این تشریفات (پروتکل) در یک نسخه اصلی به زبانهای عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی تنظیم شده است که هر متن بطور یکسان معتبر می‌باشد.

در تأیید مراتب فوق، امضاء کنندگان زیر که از طرف دولت های متبوع خود برای این منظور به طور مقتضی مجاز می‌باشند این تشریفات (پروتکل) را امضاء نموده اند.

این تشریفات (پروتکل) در لندن، در تاریخ هفتم نوامبر یکهزار و نهصد و نود و شش میلادی (۱۷/۸/۱۳۷۵) تنظیم شد.

پیوست ۱

پسماند یا سایر موادی که ممکن است برای تخلیه مورد بررسی قرار گیرند

۱ - با آگاهی از اهداف و تعهدات کلی این تشریفات (پروتکل) که در مواد (۲) و (۳) بیان شده، پسماند یا سایر مواد مشروح زیر، مواردی هستند که ممکن است برای تخلیه در نظر گرفته شوند:

(۱) مواد حاصل از لایروبی؛

(۲) لجن فاضلاب؛

(۳) ضایعات ماهی یا مواد حاصل از عملیات فرآوری صنعتی ماهی؛

(۴) کشتی‌ها و سکوها یا سایر سازه‌های ساخت دست بشر در دریا؛

(۵) مواد معدنی و بی اثر مرتبط با زمین شناسی؛

(۶) مواد آلی دارای منشأ طبیعی؛ و

(۷) اقلام حجیم اساساً شامل آهن، فولاد، بتن و مواد مشابه بی‌خطر که تأثیر فیزیکی آنها مورد نظر است، و محدود به شرایطی می‌شوند که پسماند مزبور در آن مکان تولید می‌گردد مانند جزایر کوچک با جوامع دورافتاده که دسترسی عملی به سایر روشهای دفع به جز تخلیه در دریا را ندارند؛

(۸) جریانهای دی اکسید کربن ناشی از فرآیندهای جذب دی اکسید کربن برای تزریق در زیر بستر.

۲ - پسماند یا سایر موادی که در جزء های (۴) و (۷) و (۱) فهرست شده - پسماند یا سایر موادی که دارای قابلیت ایجاد ذرات شناور هستند یا به صورتی دیگر در آلودگی محیط زیست دریا سهیم می‌باشند به میزان حداکثر زوده شوند و به شرطی که ماده تخلیه شده هیچ مانع جدی برای ماهیگیری یا دریانوردی ایجاد نکند.

۳ - با وجود موارد فوق الذکر، مواد فهرست شده در جزء های (۱) تا (۸) بند (۱) که حاوی مقادیر رادیو اکتیو، بیشتر از غلظتهای حداقل (حد معافیت) تعیین شده توسط آژانس بین المللی انرژی اتمی و تصویب شده توسط طرفهای متعاهد می‌باشند، نباید واجد شرایط تخلیه تلقی گردند؛ علاوه بر این، مشروط بر این که طی بیست و پنج سال از ۲۰ فوریه ۱۹۹۴ (۱/۱۲/۱۳۷۲) و در فاصله زمانی هر بیست و پنج سال پس از آن، طرفهای متعاهد باید با توجه به سایر عواملی که مناسب بدانند، مطالعه ای علمی را در رابطه با همه

پسماندهای پرتوزا و سایر مواد پرتوزا به جز پسماندها یا مواد با سطح خطر بالا، به طور کامل انجام دهند و نیز ممنوعیت تخلیه چنین موادی را طبق روشهای بیان شده در ماده (۲۲)، بازنگری نمایند.

۴- جریان دی اکسیدکربن موضوع جزء (۸) بند (۱) تنها در صورتی برای تخلیه در نظر گرفته می‌شود که:

(۱) دفع در لایه صخره‌ای زیر بستر دریا انجام گیرد؛ و

(۲) عمدتاً شامل دی اکسید کربن باشند. مواد مذکور ممکن است بطور تصادفی همراه موادی باشند که از ماده اصلی و در طی فرآیندهای مورد استفاده در جذب و تزریق در لایه های زیر بستر حاصل شده باشند؛ و

(۳) هیچ پسماند یا ماده دیگری به منظور دفع آن پسماند یا ماده دیگر، به آن افزوده نشده باشد.

پیوست ۲

ارزیابی پسماند یا سایر موادی که ممکن است برای تخلیه در نظر گرفته شوند

کلیات

۱- پذیرش تخلیه تحت شرایط ویژه رافع تعهدات به موجب این پیوست، برای تلاش بیشتر در کاهش ضرورت تخلیه، نمی‌باشد.

ممیزی پیشگیری پسماند

۲- مراحل اولیه در ارزیابی جایگزین‌های تخلیه، باید به نحو مقتضی شامل ارزشیابی موارد زیر باشد:

(۱) انواع، مقادیر و خطر نسبی پسماند تولید شده؛ و

(۲) جزئیات فرآیند تولید و منابع پسماند در آن فرایند؛ و

(۳) امکان سنجی روشهای زیر به منظور کاهش پسماند یا پیشگیری از آن:

۱- فرمول بندی مجدد محصول؛

۲- فن آوری‌های تولید پاک؛

۳- اصلاح فرآیند؛

۴- جایگزینی ماده اولیه؛

۵- بازیافت در محل، به صورت چرخه بسته.

۳ - به طور کلی، اگر طی ممیزی الزامی محرز شود که شرایط برای پیشگیری از تولید پسماند در مبداء وجود دارد، انتظار بر این است که متقاضی امر، خط مشی‌های پیشگیری از تولید پسماند را که شامل اهداف کاهش پسماند ویژه و تدارک ممیزی‌های بیشتر

پیشگیری از تولید پسماند به منظور تضمین برآورده شدن این اهداف می باشد، با همکاری موسسات ملی و محلی تعیین و اجرا نماید. صدور مجوز یا تصمیم به تجدید آن باید رعایت الزامات هر گونه کاهش تولید پسماند حاصله و پیشگیری آنها را تضمین نماید.

۴- برای مواد لایروبی شده و لجن فاضلاب، هدف از مدیریت پسماند باید شناسایی و کنترل منابع آلودگی باشد. این امر از طریق اجرای راهبردهای پیشگیری از تولید پسماند حاصل می گردد و مستلزم همکاری بین مؤسسات محلی و ملی مربوط درگیر در کنترل منابع

متمرکز و غیرمتمرکز آلودگی می باشد. تا برآورده شدن این هدف، مشکلات ناشی از مواد لایروبی آلوده را می‌توان با استفاده از فنون مدیریت تخلیه در دریا یا خشکی حل نمود.

بررسی روش‌های مدیریت پسماند

۵ - کاربردهای تخلیه پسماند یا سایر مواد باید نشان دهد که اولویت بندی گزینه های مدیریت پسماند زیر که ترتیبی از تأثیر فزاینده زیست محیطی را در بر می‌گیرد، مورد بررسی مناسب قرار گرفته‌اند:

(۱) استفاده مجدد؛

(۲) بازیافت خارج از محل؛

(۳) تخریب اجزای اصلی خطرناک؛

(۴) تصفیه به منظور کاهش یا حذف اجزای اصلی خطرناک؛ و

(۵) دفع در خشکی، هوا و آب.

۶ - چنانچه مقام صلاحیت دار صدور مجوز تشخیص دهد که گزینه های مناسبی برای استفاده مجدد، بازیافت یا تصفیه پسماند بدون خطرات بیش از اندازه برای سلامتی انسان یا محیط زیست یا هزینه های نامتناسب وجود دارند، مجوز تخلیه پسماند یا سایر مواد باید

رد شود. قابلیت استفاده عملی از سایر روش های دفع باید با توجه به ارزیابی مقایسه ای خطر شامل تخلیه و نیز سایر روش‌های جایگزین مد نظر قرار گیرد.

ویژگیهای فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیک

۷ - شرح جزئیات و خصوصیات تفصیلی پسماند، پیش شرط ضروری برای بررسی روشهای جایگزین و مبنای تصمیم‌گیری برای امکان تخلیه پسماند می‌باشد. اگر خصوصیات پسماند آنقدر مشخص نباشد که بتوان ارزیابی مناسبی از اثرات بالقوه آن بر سلامتی انسان و

محیط زیست به عمل آورد، آن پسماند نباید تخلیه شود.

۸ - در تعیین خصوصیات پسماند و اجزای آنها باید موارد زیر مدنظر قرار گیرند:

(۱) منشأ، کل مقدار، حالت و ترکیب نسبی؛

(۲) ویژگیها: فیزیکی، شیمیایی، بیوشیمیایی و بیولوژیک؛

(۳) سمیت؛

(۴) پایداری: فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیک؛ و

(۵) تجمع و تغییر ماهیت زیستی در مواد بیولوژیک یا رسوبات.

فهرست اقدام

۹ - هر طرف متعاقد باید به منظور ایجاد سازوکاری برای غربالگری پسماندهای معین و اجزای آنها بر پایه اثرات بالقوه آنها بر سلامتی انسان و محیط زیست دریایی، فهرست اقدام ملی را تدوین نماید. در انتخاب مواد مورد بررسی در فهرست اقدام، اولویت باید به مواد سمی، پایدار و دارای خاصیت تجمع زیستی ناشی از منابع انسانی (نظیر کادمیم، جیوه، ترکیبات آلی هالوژندار، هیدروکربنهای نفتی و هر زمان که مربوط باشد، آرسنیک، سرب، مس، روی، بریلیم، کروم، نیکل و وانادیم، ترکیبات آلی سیلیسیم دار، سیانیدها، فلئوریدها و آفت کش ها یا محصولات جانبی آنها به جز ترکیبات آلی هالوژندار) داده شود. فهرست اقدام را می توان به عنوان سازوکاری پیشبرانه برای بررسی های بیشتر پیشگیری از پسماند نیز استفاده نمود.

۱۰ - فهرست اقدام باید سطح بالایی و همچنین می تواند سطح پایینی را نیز مشخص نماید. سطح بالایی باید طوری تعیین شود تا از اثرات حاد یا مزمن روی سلامتی انسان یا موجودات دریایی حساس به عنوان نماینده زیست بوم دریایی ممانعت به عمل آید. بکارگیری فهرست اقدام به سه طبقه احتمالی پسماند منجر می گردد:

- (۱) پسماندهایی که حاوی موادی خاص هستند، یا آنهایی که موجب واکنش های بیولوژیک می گردند، در مقادیر بیشتر از سطح بالایی مرتبط به آن، نباید تخلیه شوند، مگر با استفاده از فنون یا فرآیندهای مدیریت، برای تخلیه قابل قبول گردند؛
- (۲) پسماندهایی که حاوی مواد خاص هستند، یا آنهایی که موجب واکنش های بیولوژیک می گردند، در مقادیر کمتر از سطوح پایینی مرتبط به آن، در رابطه با تخلیه باید چنین تلفی شود که از اهمیت کم زیست محیطی برخوردارند؛ و
- (۳) پسماندهایی که حاوی مواد خاص هستند، یا آنهایی که موجب واکنش های بیولوژیک می گردند، در مقادیر کمتر از سطح بالایی اما بیشتر از سطح پایینی مرتبط به آن، قبل از تشخیص مناسب بودن آنها برای تخلیه، نیاز به ارزیابی دقیق تر دارند.

انتخاب محل تخلیه

۱۱ - اطلاعات لازم برای انتخاب محل تخلیه باید شامل موارد زیر باشد:

- (۱) ویژگی های فیزیکی، شیمیایی، و بیولوژیک ستون آب و بستر دریا؛
- (۲) موقعیت تفریحگاه ها، ارزشها و سایر کاربردهای دریا در ناحیه مدنظر؛
- (۳) ارزیابی نوسانات اجزای تشکیل دهنده مرتبط با تخلیه در ارتباط با نوسانات موجود مربوط به مواد در محیط زیست دریایی؛ و
- (۴) امکان سنجی اقتصادی و عملیاتی.

ارزیابی اثرات بالقوه

۱۲ - ارزیابی اثرات بالقوه باید منجر به گزارش دقیقی از پیامدهای مورد انتظار روش های دفع در دریا یا خشکی، یعنی «فرضیه اثر» بشود. این ارزیابی مبنایی را برای تصمیم گیری درخصوص پذیرش یا رد گزینه پیشنهادی دفع و برای تعیین الزامات پایش محیط زیست ارائه می دهد.

- ۱۳ - ارزیابی برای تخلیه باید اطلاعات مرتبط با خصوصیات پسماند، شرایط در مکان یا مکان های تخلیه پیشنهادی، نوسانات و فنون دفع پیشنهادی را تلفیق کند و اثرات بالقوه بر سلامتی انسان، منابع زنده، تفریحگاه ها و سایر استفاده های مجاز از دریا را مشخص نماید. این ارزیابی باید ماهیت، ابعاد زمانی و فضایی و طول مدت اثرات مورد انتظار بر مبنای فرضیات محافظه کارانه منطقی را تعیین نماید.
- ۱۴ - تجزیه تحلیل هر روش تخلیه باید در پرتو ارزیابی مقایسه ای در مورد موضوعات زیر بررسی گردد: خطرات برای سلامتی انسان، هزینه های زیست محیطی، خطرات (نظیر حوادث)، اقتصاد و انحصار استفاده های آتی. اگر طی این ارزیابی محرز شود که اطلاعات کافی برای تعیین اثرات احتمالی گزینه تخلیه پیشنهادی وجود ندارد، بنابراین گزینه مذکور نباید مورد بررسی بیشتر قرار گیرد. علاوه بر این، اگر تفسیر ارزیابی مقایسه ای نشانگر آن باشد که گزینه تخلیه ارجحیت کمتری دارد، نباید مجوز تخلیه داده شود.
- ۱۵ - هر ارزیابی باید با یک بیانیه که تصمیم مبنی بر صدور یا رد یک مجوز تخلیه را تأیید نماید، خاتمه یابد.

پایش

۱۶ - به منظور تأیید رعایت شرایط مجوز پایش پیروی - و تأیید این که فرضیاتی که در خلال بازنگری مجوز و فرآیند انتخاب مکان به وجود آمده اند، برای حفاظت از محیط زیست و سلامت انسان - پایش میدانی - صحیح و کافی بوده است، از پایش استفاده می شود. ضروری است که چنین برنامه های پایشی حاوی اهداف کاملاً مشخص باشند.

مجوز و شرایط مجوز

۱۷ - تصمیم به صدور مجوز باید تنها در صورتی اتخاذ گردد که همه ارزشیابی های اثر، تکمیل شده اند و الزامات پایش تعیین گردیده اند. مفاد مجوز باید تا جایی که عملی باشد تضمین نماید که اختلال و زیان زیست محیطی به حداقل برسد و منافع به حداکثر برسند. هر مجوز صادر شده باید حاوی داده ها و اطلاعاتی باشد که موارد زیر را مشخص نماید:

(۱) انواع و منشاء موادی که باید تخلیه شوند؛

(۲) موقعیت مکان یا مکان های تخلیه؛

(۳) روش تخلیه؛ و

(۴) الزامات گزارش دهی و پایش.

۱۸ - مجوزها باید در فواصل زمانی منظم با در نظر گرفتن نتایج پایش و اهداف برنامه های پایش مورد تجدیدنظر قرار گیرند. تجدیدنظر نتایج پایش نشانگر نیاز یا عدم نیاز به ادامه، بازبینی یا خاتمه برنامه های میدانی خواهد بود و به تصمیم گیری های آگاهانه در مورد تداوم، اصلاح یا فسخ مجوزها کمک خواهد کرد. این امر ساز و کار بازخوردی مهم را برای حمایت از سلامت انسان و محیط زیست دریایی فراهم می آورد.

پیوست ۲

رویه داوری

ماده ۱

۱ - دیوان داوری (که از این پس «دیوان» خوانده می شود) باید بنا به درخواست یک طرف متعاقد خطاب به طرف متعاقد دیگر در اجرای

ماده (۱۶) این تشریفات (پروتکل) ایجاد شود. درخواست دآوری باید شامل بیان موضوع، همراه با هرگونه اسناد تأیید کننده آن باشد.
۲. طرف متعاقد درخواست کننده باید دبیرکل را از موارد زیر آگاه نماید:

(۱) درخواست خود برای دآوری؛ و

(۲) مفاد این تشریفات (پروتکل)، که تفسیر یا اجرای آن به عقیده او، عامل اختلاف است.

۲. دبیرکل باید این اطلاعات را به همه طرف های متعاقد ارسال نماید.

ماده ۲

۱. دیوان تنها متشکل از یک عضو خواهد بود و این در صورتی است که طرف های اختلاف، ظرف سی روز از تاریخ دریافت درخواست دآوری به این صورت به توافق برسند.

۲. در صورت فوت، عدم توانایی، یا عدم حضور داور، طرف های اختلاف می توانند ظرف سی روز از وقوع فوت، عدم توانایی یا عدم حضور، در مورد جایگزین موافقت نمایند.

ماده ۳

۱. چنانچه طرف های اختلاف طبق ماده (۲) این پیوست در مورد دیوان موافقت نکنند، دیوان باید از سه عضو تشکیل شود:

(۱) یک داور معرفی شده توسط هر یک از طرف های اختلاف؛ و

(۲) داور سوم که باید با توافق بین دو داور معرفی شده اول، تعیین گردد و به عنوان سرداور عمل نماید.

۲. چنانچه سرداور دیوان ظرف سی روز پس از انتصاب داور دوم تعیین نگردد، طرف های اختلاف باید بر مبنای درخواست یکی از طرف ها، طی سی روز، فهرست توافق شده ای از اشخاص واجد صلاحیت را به دبیرکل ارائه نمایند. دبیرکل باید در اسرع وقت سرداور را از چنین فهرستی انتخاب نماید. او نباید سردآوری که ملیت یکی از طرف

رضایت طرف دیگر اختلاف.

۳. چنانچه یکی از طرف های اختلاف ظرف شصت روز از تاریخ وصول درخواست دآوری، داور موضوع جزء (۱) بند (۱) را معرفی ننماید طرف دیگر اختلاف می تواند درخواست نماید تا ظرف دوره ای سی روزه فهرستی توافق شده از افراد واجد صلاحیت به دبیرکل ارائه

گردد. دبیرکل باید در اسرع وقت سرداور دیوان را از چنین فهرستی انتخاب نماید. سپس سرداور باید از طرفی که داور را معرفی ننموده است درخواست نماید تا نسبت به موضوع اقدام نماید. چنانچه طرف مزبور ظرف مدت پانزده روز از درخواست مذکور، دآوری را

معرفی نکند، دبیرکل باید بنابه درخواست سرداور، داور را از فهرست توافق شده افراد واجد صلاحیت معرفی نماید.

۴. در صورت فوت، عدم توانایی یا عدم حضور یک داور، طرف اختلافی که او را معرفی کرده است، باید ظرف سی روز پس از فوت، عدم توانایی یا عدم حضور، جایگزین را معرفی نماید. چنانچه طرف یاد شده جایگزینی را معرفی ننماید، دآوری با حضور داوران

باقیمانده ادامه خواهد یافت. در صورت فوت، عدم توانایی یا عدم حضور سرداور، جایگزینی طبق مفاد جزء (۲) بند (۱) و بند (۲) ظرف روز پس از فوت، عدم توانایی یا عدم حضور، تعیین خواهد شد.

۵. فهرستی از داوران که متضمن افراد واجد صلاحیت معرفی شده توسط طرف های متعاقد است، نزد دبیرکل نگهداری خواهد شد. هر طرف متعاقد می تواند چهار نفر را برای وارد نمودن در فهرستی که لزوماً نباید از اتباع آن باشند، معین نماید. اگر طرف های اختلاف،

ظرف مدت تعیین شده فهرست توافق شده از افراد واجد صلاحیت را به دبیرکل به گونه مقرر در بندهای (۲)، (۳) و (۴) ارائه نکنند، دبیرکل باید از فهرستی که نزد او نگهداری می شود، داور یا داورانی را که هنوز معرفی نشده اند، انتخاب نماید.

ماده ۲- دیوان می تواند دعاوی متقابلی را که منشأ آنها به طور مستقیم خارج از موضوع اختلاف باشد، استماع و در مورد آن تصمیم بگیرد.

ماده ۵- هر یک از طرف های اختلاف باید مسئولیت هزینه های ایجاد شده به منظور آماده سازی دعوی خود را بپذیرد. دستمزد اعضای دیوان و همه مخارج کلی ناشی از دآوری باید به طور مساوی توسط طرف های اختلاف تقبل گردد. دیوان صورت همه هزینه ها را نگهداری و صورت حساب قطعی مربوط را به طرف ها تسلیم خواهد نمود.

ماده ۶- هر طرف متعاهدی که دارای نفعی قانونی باشد که ممکن است تصمیم گیری در مورد اختلاف بر روی آن تأثیر بگذارد، می تواند با موافقت دیوان و با هزینه خود پس از ارائه اطلاعیه مکتوب به طرف های اختلافی که در ابتدا رویه را آغاز نموده اند در آیین

دادرسی دیوان دخالت نماید. چنین مداخله کننده ای باید حق ارائه مدرک، خلاصه پرونده ها و استدلال شفاهی در مورد موضوعاتی را که موجب مداخله او شده است را بر اساس آئین کار تدوین شده به موجب ماده (۷) این پیوست، داشته باشد، اما هیچ حقی در

رابطه با ترکیب دیوان را نخواهد داشت.

ماده ۷- هر دیوانی که به موجب مفاد این پیوست تشکیل می گردد در مورد آئین کار خود تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۸-

۱. به غیر از مواردی که دیوان تنها از یک داور تشکیل شده باشد، تصمیمات دیوان در مورد آیین کار خود، محل تشکیل نشست های آن و هر موضوع مرتبط با اختلاف مطروحه نزد آن، باید با رأی اکثریت اعضای آن اتخاذ گردد. با این حال غیبت یا امتناع هر عضو دیوان که

توسط یکی از طرف های اختلاف معرفی شده باشد، نباید در اتخاذ تصمیم دیوان اختلال ایجاد نماید. در صورت برابری آراء، رأی سرداور تعیین کننده خواهد بود.

۲. طرف های اختلاف باید موجبات تسهیل کار دیوان را فراهم آورند و به ویژه باید طبق قوانین خود و به کارگیری کلیه امکاناتی که در اختیار دارند:

(۱) تمامی اسناد و اطلاعات ضروری را به دیوان ارائه نمایند؛ و

(۲) امکان ورود دیوان به قلمروی خود برای استماع شهادت شهود یا کارشناسان و بازدید از مکان وقوع را فراهم نمایند.

۳. قصور یکی از طرف های اختلاف در رعایت مفاد بند (۲)، نباید مانع اتخاذ تصمیم دیوان و صدور حکم گردد.

ماده ۹- دیوان باید ظرف پنج ماه از تاریخ تشکیل، رأی خود را صادر نماید مگر آنکه تمديد محدوده زمانی را برای دوره ای که از پنج ماه تجاوز ننماید لازم تشخیص دهد. رأی دیوان باید همراه با بیان دلایل اخذ تصمیم باشد. این رأی، قطعی و بدون درخواست فرجام خواهد

بود و به دبیرکل که باید طرفهای متعاقد را آگاه نماید، ارسال خواهد شد. طرفهای اختلاف باید بدون درنگ این رأی را رعایت نمایند.
قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و پنج تبصره منضم به متن تشریفات (پروتکل) شامل مقدمه و بیست و نه ماده و سه پیوست در
جلسه علنی روز دوشنبه مورخ سیزدهم مهرماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ
۲۲/۷/۱۳۹۴ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی